

Transgender

Transgenderisme is het gedragspatroon van een persoon die door het leven gaat als iemand van het andere dan zijn of haar biologische geslacht of een gedragspatroon dat balanceert tussen man en vrouw. Een transgender heeft echter geen geslacht veranderende operatieve ingreep ondergaan.

Het tegenovergestelde van transgender wordt ook wel aangeduid met de term cis-gender, mensen die hun gender- en seksuele identiteit beleven overeenkomstig het biologische geslacht waarmee zij geboren zijn.

Verschijsel

Anders dan een transseksueel, heeft een transgender geen geslacht veranderende operatieve ingreep gehad of vindt deze achteraf niet bepalend voor het gendergevoel; de meesten zijn de ingreep ook niet van plan, toch soms kan een gedeeltelijke verandering al plaatsvinden door hormoongebruik. Dit kan komen door het zich bewust niet willen laten opereren of wanneer dit, door medische, emotionele, psychologische, maatschappelijke of financiële redenen, niet mogelijk of niet gewenst is.

De meeste transseksuele personen zijn voor hun geslachtsverandering een tijdlang door het leven gegaan als transgender of kiezen er juist voor om dit na hun transformatie te doen in verband met nieuwe inzichten over de eigen identiteit. Het sterk tweeledige denken over de geslachten en wat zij wel of niet geacht zijn te doen wordt door een deel van de transgenders kritisch bekeken. Het begrip 'man/vrouw' wordt dan als puur politieke en sociale constructie gezien (dit juist weer in tegenstelling tot het merendeel van de transseksuelen die de tweedeling vaker prefereren en daarin legitimatie kunnen vinden voor transformatie).

Het begrip transgender dient niet gelijkgesteld te worden aan de deelterm travestiet. De travestiet gaat doorgaans alleen incidenteel door het leven als iemand van het andere geslacht. Een transgender doet dit altijd, en wenst dan ook aangesproken te worden als iemand van het geslacht, waarin hij / zij zich toont naar de buitenwereld, zelfs als dat niet man of vrouw heet; een kenmerk van transgenderisme is dat het de tweedeling van mensen in slechts twee geslachten ter discussie stelt.

Cijfers

Er zijn in Nederland ongeveer 50.000 transgender personen, dat is ongeveer 0,3% van de bevolking. Het is echter niet duidelijk of het daarbij gaat om transgenders in enge, dan wel in brede zin. Voor de Verenigde Staten geeft een ruwe schatting eveneens aan dat 0,3% van de volwassenen transgender is, voor een onbekend deel overlappend met de ongeveer 3,5% van de mensen die zich als LGBT identificeren.

Ontwikkeling

Nieuwe inzichten over de sociale rol van man en vrouw en betogen die hun sociale constructie aantoonen werden begin jaren negentig van de 20e eeuw, als radicale gevolgtrekking uit het cyberfeminisme dat weer stoelde op feministische theorieën als die van *Simone de Beauvoir*, door *Judith Butler* gepubliceerd in onder andere *Gender Trouble*.

De term transgender wordt steeds vaker gebruikt als een overkoepelende paraplueterm voor iedereen die zichzelf op welke manier dan ook, als lid van de andere sekse laat zien of zich zo voelt, dan hoe hij of zij geboren is: transseksueel, androgyn, travestiet, en andere manieren van genderbeleving die niet overeenkomen met het traditionele beeld van de indeling in één der twee geslachten.

Onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2012 liet zien dat 40% van de transgenders in Nederland worden gediscrimineerd. Homobelangenorganisatie COC constateerde in 2015 een stijging van geweld tegen transgenders en wil dat discriminatie van transgender personen expliciet in de wet strafbaar gesteld wordt.

Genderstudies

Genderstudies zijn het onderdeel van sociale wetenschappen die zich concentreren op het gemaakte onderscheid tussen de twee geslachten en de invloed daarvan op de taal, de maatschappij en de wetenschap, die gerekend wordt tot de normatieve wetenschap.

Veel voormalige vakgroepen vrouwenstudies zijn in de loop der tijd overgegaan in vakgroepen genderstudies, meestal zonder hun focus op vrouwenstudies te verlaten. Zodoende is er binnen genderstudies meestal minder ruimte voor bestudering van genderkwesties, gezien vanuit de positie van mannen.

Genderonderzoek houdt zich ook bezig met het onderzoek naar factoren en mechanismen die het glazen plafond, de onzichtbare factoren die vrouwen tegenhouden hogere kaderfuncties te bekleden, kunnen verklaren. Factoren die bijdragen tot ongelijke behandeling en ongelijke kansen worden onderzocht.

De volgende onderwerpen komen regelmatig aan bod:

1. De verschillen tussen man en vrouw (prestatiegericht/sociaal, taakgericht/mensgericht, directieve leiderschapsstijl/ participatieve leiderschapsstijl);
2. Stereotiepe denkbeelden over man en vrouw (typische mannelijke, vrouwelijke banen). Stereotiep denken en factoren belemmeren de emancipatie. (stereotiep denken → stereotiepe verwachtingen → stereotiep gedrag → belemmering emancipatieproces)
3. Discriminatie (verschillen in salarisoniveau, mannen hebben meer leidinggevende functies)
4. Studie - en beroepenvoorkeur (geslachtsgebonden; vrouw = talen, sociologie, maatschappelijke banen, cultuur, verzorging; man = technologie, exacte wetenschappen)
5. Ongewenste intimiteiten op het werk (de gevolgen van de seksuele geladenheid tussen man en vrouw)